

INITIATIEFVOORSTEL

Raadsvoorstel nr.
Barneveld, 18 januari 2019

Onderwerp: **Raadsonderzoek naar de kwestie toegepast zand Barneveld**

Aan de raad,

Gevraagde beslissing:

Het presidium opdracht te geven om voor de raadsvergadering van 6 maart 2019 een concreet voorstel voor te leggen voor het instellen van een raadsonderzoek naar de kwestie toegepast zand Barneveld en dat onderzoek op te dragen aan een externe commissie.

1. Inleiding

Begin november 2018 heeft het college de gemeenteraad geïnformeerd over het feit dat vraagtekens zijn gerezen over de toepasbaarheid van een partij zand in woongebieden in Barneveld. Door het programma Zembla werd deze kwestie op 5 november publiek gemaakt, waarna dit snel is uitgroeid tot een kwestie die de samenleving, politiek, bestuur en organisatie van de gemeente Barneveld sterk in zijn greep kreeg en waarin de ene actie en discussie volgde op de andere. Er zijn veel vragen gesteld en antwoorden gegeven, maar er rezen ook steeds nieuwe vragen.

In het eerste raadsdebat op vrijdag 9 november heeft het college aan de raad 3 onderzoeken toegezegd:

1. Onderzoek door een onafhankelijk bureau naar grond en de veiligheid ervan voor de bewoners.
2. Een extern onderzoek hoe binnen de gemeentelijke organisatie de controle op melding van grondtoepassingen kan worden verbeterd.
3. Een evaluatie van het interne proces vanaf het moment dat het college is geïnformeerd tot en met het informeren van raad en bewoners.

Gaandeweg heeft de kwestie zich ontwikkeld tot een “zandcrisis” en groeide het gevoel dat het goed zou zijn als de raad zelf een onafhankelijk onderzoek zou laten doen naar het gehele verloop van deze kwestie en daarin behalve de rol van college en organisatie ook zijn eigen rol zou laten beoordelen, om hieruit lessen te trekken voor de toekomst. In dit initiatief-raadsvoorstel van de fracties van VVD en Burger Initiatief wordt voorgesteld een concreet raadsbesluit te nemen om een dergelijk onderzoek in gang te zetten. Dit onderzoek kan starten zodra de raad de eerdergenoemde onderzoeken heeft besproken.

2. Door de raad gestelde kaders

Over raadsonderzoek bestaan geen specifieke door de raad gestelde kaders.

3. Effect

- a) Meetbaar effect: onafhankelijke rapportage over het gehele verloop van de kwestie grondtoepassingen.
- b) Maatschappelijk effect: bijdrage aan versterking van het vertrouwen in politiek en bestuur.

4. Argumenten

De drie door het college toegezegde onderzoeken zullen de nodige informatie opleveren over de vraag of de grond voldoende veilig is, of en wat er mis is gegaan rond de toepassing van het zand, met name het niet-melden ervan door de gemeente aan de bevoegde instantie, en hoe bestuurlijk is gehandeld nadat het college is geïnformeerd over het DAT-rapport van het Team Ketentoezicht Gelderse Omgevingsdiensten van 14 augustus 2017. Het laatste onderdeel, de evaluatie van het interne proces, begint bij het moment dat het college was geïnformeerd, eind 2017, en loopt tot het moment van informeren van de bewoners, 5 november 2018.

In de periode vanaf 5 november 2018 is er juist ook heel veel gebeurd waaruit lering kan worden getrokken. Daarbij heeft nadrukkelijk ook de gemeenteraad zelf een bepaalde rol gespeeld. Er zijn vragen gesteld over voldoende en tijdige informatieverschaffing door het college aan de raad. En het is voor de raad ook een zoektocht hoe een dergelijke kwestie het best kan worden benaderd.

Juist dit zijn redenen voor een grondig onderzoek van het gehele proces, wel op initiatief van de raad, maar uit te voeren door een onafhankelijke externe commissie, zodat ook het functioneren van de raad zelf kritisch wordt beschouwd. Het doel is, lessen uit het hele gebeuren te kunnen trekken als raad, college en organisatie.

Wij stellen de raad dan ook voor om het presidium opdracht te geven tot het instellen van een onderzoek door een externe commissie en dit via een raadsvoorstel uiterlijk 6 maart 2019 ter besluitvorming voor te leggen aan de raad. Dit voorstel moet in elk geval het volgende bevatten:

- Beschrijving van het doel van het onderzoek, met de belangrijkste onderzoeksvragen;
- Instellen van een commissie bestaande uit externe en onafhankelijke, deskundige en gezaghebbende personen;
- Een voldoende regeling voor de organisatie en ondersteuning van het onderzoek;
- Een globale planning van het onderzoek en de rapportage;
- Een budgetraming.

5. Kanttekeningen en/of alternatieve scenario's

De Gemeentewet geeft in artikel 155a-f een formele regeling voor het uitvoeren van een onderzoek naar het door het college of de burgemeester gevoerde bestuur. Zo'n onderzoek wordt ook wel 'raadsenquête' genoemd. Dit is een vergaand en ingrijpend middel en kost veel tijd van de betreffende raadsleden en van de (in- en externe) ondersteuning. Een belangrijke meerwaarde is de verplichte medewerking en het onder ede kunnen horen van getuigen.

In de praktijk worden vaak andere vormen van onderzoek toegepast. De raad heeft de mogelijkheid om zelf allerlei vormen van onderzoek te doen dan wel een onderzoek op te dragen aan derden, zonder dat dit de formele vorm heeft van een 155a-onderzoek. Hierover bestaan geen specifieke regels; het behoort tot de beleidsvrijheid van de raad om een dergelijk onderzoek vorm te geven. Op basis van artikel 84 van de Gemeentewet kan de raad hiervoor een commissie instellen.

In dit voorstel gaan wij uit van zo'n 'vrij' onderzoek. Wij gaan er daarbij wel vanuit dat voldoende medewerking van alle betrokkenen mag worden verwacht. Als blijkt dat dat onvoldoende is, kan alsnog worden opgeschaald.

6. Uitvoering

Dit onderdeel wordt verder uitgewerkt in het door het presidium voor te leggen voorstel.

7. Financiële gevolgen

Dit onderdeel wordt verder uitgewerkt in het door het presidium voor te leggen voorstel.

8. Risico's

N.v.t.

Theo Bos, fractie VVD

Judith van den Wildenberg, fractie Burger Initiatief